



# เอกสารประกอบการสอน

## วิชาองค์ประกอบศิลป์สำหรับงานคอมพิวเตอร์

รหัสวิชา 2204-2101

ประเภทวิชาพาณิชยกรรม สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ  
หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556



### เรียบเรียงโดย

นางอรพรรณ สิทธิสาร  
ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ชำนาญการ  
วิทยาลัยสารพัดช่างชัยภูมิ  
สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา  
กระทรวงศึกษาธิการ

## คำนำ

เอกสารประกอบการสอนวิชาองค์ประกอบศิลป์สำหรับงานคอมพิวเตอร์ รหัสวิชา 2204-2101 เล่มนี้เรียบเรียงขึ้นเพื่อใช้ประกอบการสอน โดยยึดจุดประสงค์รายวิชา สมรรถนะรายวิชา และ คำอธิบายรายวิชา ให้ครอบคลุมในทุกๆ ด้าน ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556 ของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ แบ่งหน่วยการเรียนรู้ออกเป็น หน่วย โดยเนื้อหาสาระประกอบด้วย หน่วยที่ 1 หลักการจัดองค์ประกอบศิลป์ หน่วยที่ 2 ธาตุทางทัศนศิลป์ หน่วยที่ 3 พื้นฐานคอมพิวเตอร์กราฟิก หน่วยที่ 4 เริ่มต้นกับ Illustrator หน่วยที่ 5 การสร้างไฟล์งานใน Illustrator หน่วยที่ 6 การวาดภาพด้วยเครื่องมือต่างๆ ใน Illustrator หน่วยที่ 7 การจัดวางวัตถุใน Illustrator หน่วยที่ 8 การจัดวางตำแหน่งภาพและการปรับรูปทรงใน Illustrator หน่วยที่ 9 การทำงานกับสีและการระบายสีใน Illustrator ตลอดจนสามารถที่จะนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้กับชีวิตประจำวันได้

ผู้จัดทำหวังว่าเอกสารประกอบการสอนเล่มนี้ คงจะเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียน ครูผู้สอน ตลอดจนผู้ที่สนใจ ซึ่งหากเอกสารเล่มนี้มีข้อผิดพลาดประการใดที่เกิดขึ้น ผู้จัดทำต้องขอภัยและ ยินดีรับฟังข้อเสนอแนะต่าง ๆ จากทุกท่านด้วยความจริงใจ

นางอรรรณ สิริธิดาร

## สารบัญ

| เนื้อหา   | หน้า |
|---|------|
| คำนำ .....  | ก    |
| สารบัญ .....  | ข    |
| รายละเอียดรายวิชา .....   | ค    |
| ตารางวิเคราะห์หลักสูตร .....                                    | ง    |
| แผนการจัดการเรียนรู้หน่วยที่ 1 .....                            | จ    |
| แบบทดสอบก่อนเรียน .....   | 1    |
| เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน .....                                     | 3    |
| หน่วยที่ 1 เรื่อง หลักการจัดองค์ประกอบศิลป์.....                | 4    |
| ความหมายขององค์ประกอบศิลป์ .....                                | 4    |
| ความสำคัญขององค์ประกอบศิลป์ .....                               | 5    |
| องค์ประกอบพื้นฐานด้านนามธรรมของศิลปะ .....                      | 6    |
| ส่วนประกอบขององค์ประกอบศิลป์ .....                              | 7    |
| การจัดองค์ประกอบศิลปะ .....                                     | 13   |
| หลักองค์ประกอบทางศิลปะ .....                                    | 13   |
| ใบงานที่ 1.1 .....  | 20   |
| เฉลยใบงานที่ 1.1 .....  | 22   |
| ใบงานที่ 1.2 .....  | 24   |
| เฉลยใบงานที่ 1.2 .....  | 26   |
| แบบทดสอบหลังเรียน .....   | 28   |
| เฉลยแบบทดสอบหลังเรียน .....                                     | 30   |
| แบบประเมินผลการปฏิบัติงานด้านคุณธรรม จริยธรรม ใบงานที่ 1.1..... | 31   |
| แบบประเมินผลการปฏิบัติงานด้านคุณธรรม จริยธรรม ใบงานที่ 1.2..... | 32   |
| แบบสังเกตพฤติกรรมกรรมการเรียนรายบุคคล .....                     | 33   |
| บรรณานุกรม .....  | 34   |

## รายละเอียดรายวิชา

หลักสูตร ประกาศนียบัตรวิชาชีพ

ประเภทวิชา พาณิชยกรรม

รหัสวิชา 2204-2101 ชื่อวิชา องค์ประกอบศิลป์สำหรับงานคอมพิวเตอร์

ทฤษฎี 1 ชั่วโมง/สัปดาห์ ปฏิบัติ 2 ชั่วโมง/สัปดาห์ จำนวน 2 หน่วยกิต

### จุดประสงค์รายวิชา

1. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดวางตามหลักการจัดองค์ประกอบศิลป์
2. วิเคราะห์ จำแนก ธาตุทางทัศนศิลป์ หลักการ และกฎเกณฑ์ขององค์ประกอบศิลป์
3. ใช้ธาตุทางทัศนศิลป์ในงานองค์ประกอบศิลป์
4. จัดวางตำแหน่งภาพ และ จัดวางภาพชนิดต่าง ๆ โดย
5. มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่ดี

### สมรรถนะรายวิชา

1. แสดงความรู้เกี่ยวกับการจัดวางตามหลักการจัดองค์ประกอบศิลป์
2. จัดพื้นที่ จุดสนใจของภาพและการเน้น จัดวางตำแหน่งภาพ และจัดวางภาพชนิดต่าง ๆ ตามหลักการขององค์ประกอบศิลป์

### คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาและปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดวางตามหลักการจัดองค์ประกอบศิลป์ การจัดวางวัตถุในจอภาพ การใช้พื้นที่ สัดส่วน การกำหนด เส้น สี แสง เงา การจัดวางตำแหน่งภาพ และการใช้ชนิดของการจัดภาพแบบต่าง ๆ





## แผนจัดการเรียนรู้ หน่วยที่ 1 หลักการจัดองค์ประกอบศิลป์

### สาระสำคัญ

องค์ประกอบของศิลปะหรือ (Composition) นั้นมาจากภาษาละติน โดยคำว่า Post นั้นหมายถึง การจัดวาง และคำว่า Comp หมายถึง เข้าด้วยกัน ซึ่งเมื่อนำมารวมกันแล้วในทางศิลปะ Composition จึงหมายความว่า องค์ประกอบของศิลปะ การจะเกิดองค์ประกอบศิลป์ได้นั้น ต้องเกิดจากการอาศัยส่วนประกอบของศิลปะ (Element of Art) มาสร้างสรรค์งานศิลปะเข้าด้วยหลักการจัดองค์ประกอบศิลป์ (Principle of Art) จึงจะเป็นผลงานองค์ประกอบศิลป์

### สาระการเรียนรู้

1. ความหมายขององค์ประกอบศิลป์
2. ความสำคัญขององค์ประกอบศิลป์
3. องค์ประกอบศิลป์พื้นฐานด้านนามธรรมของศิลปะ
4. ส่วนประกอบขององค์ประกอบศิลป์
5. การจัดองค์ประกอบของศิลปะ
6. หลักองค์ประกอบทางศิลปะ

### จุดประสงค์การเรียนรู้

เมื่อผู้เรียนเรียนรู้จบ ผู้เรียนสามารถ

1. เขียนความหมายขององค์ประกอบศิลป์ได้
2. อธิบายความสำคัญขององค์ประกอบศิลป์ได้
3. แยกแยะองค์ประกอบศิลป์พื้นฐานด้านนามธรรมของศิลปะได้
4. วิเคราะห์ส่วนประกอบขององค์ประกอบศิลป์ได้
5. จำแนกการจัดองค์ประกอบของศิลปะได้
6. จำแนกหลักองค์ประกอบทางศิลปะได้

### สมรรถนะประจำหน่วย

แสดงความรู้เกี่ยวกับการจัดวางตามหลักการจัดองค์ประกอบศิลป์

**แบบทดสอบก่อนเรียน**  
**หน่วยที่ 1 เรื่อง หลักการจัดองค์ประกอบศิลป์**

คำสั่ง จงทำเครื่องหมาย ( X ) ในข้อที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียวลงในกระดาษคำตอบ

1. ข้อใดคือความหมายขององค์ประกอบศิลป์
  - ก. สิ่งที่ศิลปินและนักออกแบบใช้เป็นสื่อในการแสดงออกและสร้างความคิดโดยนำมาจัดเข้าด้วยกันและเกิดรูปร่างอันเด่นชัดความเป็นปัจจุบัน
  - ข. ความพอดี ลงตัว อันเป็นรากฐานเนื้อหาของศิลปะ อีกทั้งยังเป็นเครื่องมือที่สำคัญทางศิลปะให้ผู้สร้างสรรค์ได้สื่อสารความคิดของตนเองไปสู่บุคคลอื่น
  - ค. สิ่งที่มีมนุษย์ใช้เป็นสื่อในการแสดงออกอย่างสร้างสรรค์ โดยนำส่วนประกอบของศิลปะมาจัดวางรวมกันอย่างสอดคล้องกลมกลืนและมีความหมายเกิดรูปร่างหรือรูปแบบต่างๆอันเด่นชัด
  - ง. ถูกทุกข้อ
  
2. ข้อใดกล่าวถึงความสำคัญขององค์ประกอบศิลป์ได้ถูกต้อง
  - ก. ในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะในสาขาต่างๆ ผู้สร้างสรรค์นั้นต้องมีความรู้เบื้องต้นด้านศิลปะมาก่อน และศึกษาถึงหลักการองค์ประกอบพื้นฐาน
  - ข. การสร้างสรรค์ผลงานศิลปะได้ดั่งนั้น ผู้สร้างสรรค์จะต้องทำความเข้าใจกับองค์ประกอบศิลป์พื้นฐานเสียก่อนไม่เช่นนั้นแล้วผลงานที่ออกมาจะไม่สมบูรณ์
  - ค. การจัดองค์ประกอบและการใช้สี เป็นหลักการที่สำคัญในการสร้างสรรค์ชิ้นงานศิลปะเกิดความงาม
  - ง. ถูกทุกข้อ
  
3. ข้อใดเป็นองค์ประกอบพื้นฐานด้านนามธรรมของศิลปะ
  - ก. เนื้อหาและเรื่องราว
  - ข. เนื้อหาและการจัดแต่ง
  - ค. เรื่องราวและการดำเนินเรื่อง
  - ง. เรื่องราวและผลสรุป
  
4. ข้อใดไม่ใช่ส่วนประกอบขององค์ประกอบศิลป์
  - ก. เส้น
  - ข. สี
  - ค. เอกภาพ
  - ง. รูปร่างและรูปทรง
  
5. ข้อใดคือข้อคำนึงในการจัดองค์ประกอบของศิลปะ
  - ก. สัดส่วน
  - ข. ความสมดุล
  - ค. จังหวะลีลา
  - ง. ถูกทุกข้อ

6. ดุลยภาพตรงกับข้อใด
- ก. วัตถุ 2 ด้าน ต้องมีเท่ากันเท่านั้น
  - ข. ต้องมีความกลมกลืนด้านเรื่องราวที่สอดคล้องกัน
  - ค. ความเท่ากัน เสมอกัน มีน้ำหนัก หรือความกลมกลืนพอเหมาะพอดี
  - ง. ถูกทุกข้อ
7. ความกลมกลืนตรงกับข้อใด
- ก. Harmony
  - ข. Contrast
  - ค. Dominance
  - ง. Balance
8. ความสมดุลตรงกับข้อใด
- ก. Harmony
  - ข. Contrast
  - ค. Dominance
  - ง. Balance
9. จุดเด่นตรงกับข้อใด
- ก. Harmony
  - ข. Contrast
  - ค. Dominance
  - ง. Balance
10. ลักษณะโดดเด่นของเอกภาพคืออะไร
- ก. ความเด่นชัด
  - ข. ความเป็นหนึ่งเดียว
  - ค. ปราบกู่ชัด
  - ง. สร้างจุดสนใจ
-





## เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน

| ข้อที่ | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 |
|--------|---|---|---|---|---|---|---|---|---|----|
| เฉลย   | ง | ง | ก | ค | ง | ค | ก | ง | ค | ข  |



## หน่วยที่ 1

### หลักการจัดองค์ประกอบศิลป์

#### ความหมายขององค์ประกอบศิลป์



องค์ประกอบของศิลป์หรือ (Composition) นั้นมาจากภาษาละติน โดยคำว่า Post นั้นหมายถึง การจัดวาง และคำว่า Comp หมายถึง เข้าด้วยกัน ซึ่งเมื่อนำมารวมกันแล้วในทางศิลปะ Composition จึงหมายถึง องค์ประกอบของศิลปะ การจะเกิดองค์ประกอบศิลป์ได้นั้น ต้องเกิดจากการเอาส่วนประกอบของศิลปะ (Element of Art) มาสร้างสรรค์งานศิลปะเข้าด้วยหลักการจัดองค์ประกอบศิลป์ (Principle of Art) จึงจะเป็นผลงานองค์ประกอบศิลป์ ความหมายขององค์ประกอบศิลป์นั้นได้มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายเอาไว้

**องค์ประกอบศิลป์** หมายถึง สิ่งที่ศิลปินและนักออกแบบใช้เป็นสื่อในการแสดงออกและสร้างความหมายโดยนำมาจัดเข้าด้วยกันและเกิดรูปร่างอันเด่นชัด (สวนศรี ศรีแพงพงษ์ : 82)

**องค์ประกอบศิลป์** หมายถึง เครื่องหมายหรือรูปแบบที่นำมาจัดรวมกันแล้วเกิดรูปร่างต่างๆ ที่แสดงออกในการสื่อความหมายและความคิดสร้างสรรค์ (สิทธิศักดิ์ ธัญศรีสวัสดิ์กุล : 56)

**องค์ประกอบศิลป์** หมายถึง ศิลปะที่มนุษย์สร้างขึ้นเพื่อแสดงออกทางอารมณ์ ความรู้สึก ความคิดหรือความงาม ซึ่งประกอบด้วย ส่วนที่มนุษย์สร้างขึ้นและส่วนที่เป็นการแสดงออกอันเป็นผลที่เกิดจากโครงสร้างทางวัตถุ (ชุลุด นิยมเสมอ :18)

**องค์ประกอบศิลป์** หมายถึง ส่วนประกอบต่างๆของศิลปะ เช่น จุด เส้น รูปร่าง ขนาด สัดส่วน น้ำหนัก แสง เงา ลักษณะพื้นผิว ที่ว่างและสี (มานิต กรินพงศ์:51)

**องค์ประกอบศิลป์** คือความงาม ความพอดี ลงตัว อันเป็นรากฐานเนื้อหาของศิลปะ อีกทั้งยังเป็นเครื่องมือที่สำคัญทางศิลปะให้ผู้สร้างสรรค์ได้สื่อสารความคิดของตนเองไปสู่บุคคลอื่น (สุชาติ เกาทอง , สังคม ทองมี , อารังศักดิ์ อารังเลิศฤทธิ์, รong ทองดาดาษ: 3)

จากความหมายต่างๆ ข้างต้น สรุปได้ว่า องค์ประกอบศิลป์ หมายถึงสิ่งที่มนุษย์ใช้เป็นสื่อในการแสดงออกอย่างสร้างสรรค์ โดยนำส่วนประกอบของศิลปะมาจัดวางรวมกันอย่างสอดคล้องกลมกลืนและมีความหมายเกิดรูปร่างหรือรูปแบบต่างๆอันเด่นชัด

ซึ่งจากความหมายข้างต้น จะเห็นได้ว่าการที่จะเกิดผลงานศิลปะดีๆ สักชิ้นนั้นผู้สร้างสรรค์จะต้องใช้กระบวนการที่หลากหลายมาประกอบกันได้แก่ องค์ประกอบพื้นฐานทางศิลปะ องค์ประกอบของศิลปะ และการจัดองค์ประกอบของศิลปะ มาถ่ายทอดลงในชิ้นงานหรือผลงานนั้นๆ เพื่อให้ได้ผลงานที่มีคุณค่าทั้งด้านความงามและมีคุณค่าทางจิตใจอันเป็นจุดหมายสำคัญที่ศิลปินทุกคนมุ่งหวังให้เกิดแก่ผู้ชมทั้งหลาย

## ความสำคัญขององค์ประกอบศิลป์



ความสำคัญขององค์ประกอบศิลป์ ในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะในสาขาต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นสาขาจิตรศิลป์หรือประยุกต์ศิลป์ ผู้สร้างสรรค์นั้นต้องมีความรู้เบื้องต้นด้านศิลปะมาก่อน และศึกษาถึงหลักการองค์ประกอบพื้นฐาน องค์ประกอบที่สำคัญการจัดวางองค์ประกอบเหล่านั้น รวมถึงการกำหนดสีในลักษณะต่างๆ เพิ่มเติมให้เกิดความเข้าใจ เพื่อเวลาที่สร้างผลงานศิลปะจะได้ผลงานที่มีคุณค่า ความหมายและความงามเป็นที่น่าสนใจแก่ผู้พบเห็น หากสร้างสรรค์ผลงานโดยขาดองค์ประกอบศิลป์ ผลงานนั้นอาจดูต้อยค่า หมดความหมายหรือไม่น่าสนใจไปเลย ดังนั้นจะเห็นได้ว่า องค์ประกอบศิลป์นั้นมีความสำคัญอย่างมากในการสร้างงานศิลปะ

ดังนั้นจะเห็นได้ว่าองค์ประกอบศิลป์นั้นมีความสำคัญอย่างมากในการสร้างงานศิลปะ มีนักการศึกษาด้านศิลปะหลายท่านได้ให้ทรรศนะในด้านความสำคัญขององค์ประกอบศิลป์ที่มีต่อการสร้างศิลปะไว้ พอจะสรุปได้ดังนี้คือ

การสร้างสรรค์งานศิลปะให้ได้ดีนั้น ผู้สร้างสรรค์จะต้องทำความเข้าใจกับองค์ประกอบศิลป์ เป็นพื้นฐานเสียก่อนไม่เช่นนั้นแล้วผลงานที่ออกมาจะไม่สมบูรณ์เท่าไรนักซึ่งองค์ประกอบหลักของศิลปะก็คือรูปทรงกับเนื้อหา (ชลุด นิมเสมอ)

**องค์ประกอบศิลป์** เป็นเสมือนหัวใจดวงหนึ่งของการทำงานศิลปะ เพราะในงาน องค์ประกอบศิลป์หนึ่งชิ้นจะประกอบไปด้วยการร่างภาพ (วาดเส้น) การจัดวางให้เกิดความงาม (จัดภาพ) และการใช้สี (ทฤษฎีสี) ซึ่งแต่ละอย่างจะต้องเรียนรู้สู่รายละเอียดลึกลงไปอีก องค์ประกอบศิลป์ จึงเป็นพื้นฐานสำคัญที่รวบรวมความรู้หลายๆ อย่างไว้ด้วยกัน จึงต้องเรียนรู้ก่อนที่จะศึกษาในเรื่องอื่นๆ (อนันต์ ประภาโส)

**องค์ประกอบศิลป์** การจัดองค์ประกอบและการใช้สี เป็นหลักการที่สำคัญในการสร้างสรรค์ให้งานศิลปะเกิดความงาม ไม่ว่าจะเป็นจิตรกรรม วาดเขียน ประติมากรรม สถาปัตยกรรม และการพิมพ์ภาพ หากปราศจากความรู้ความเข้าใจเสียแล้วผลงานนั้นๆ ก็จะไม่มีความหมายใดๆ เลย (สวนศรี ศรีแพงพงษ์)

หลักการจัดองค์ประกอบศิลป์มีความสำคัญและเกี่ยวข้องกับงานทัศนศิลป์โดยตรง ทั้งจิตรศิลป์และประยุกต์ศิลป์การจัดภาพหรือออกแบบสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์ให้เกิดคุณค่าความงามนั้น การจัดองค์ประกอบศิลป์จะมีบทบาทสำคัญมากที่สุด (จිරพันธ์ สมประสงค์: 15)

จากทรรศนะต่างๆ สรุปได้ว่า องค์ประกอบศิลป์เป็นหัวใจสำคัญของงานศิลปะทุกสาขา เพราะงานศิลปะใดหากขาด การนำองค์ประกอบศิลป์ไปใช้ ก็จะทำให้งานนั้นดูไม่มีคุณค่า ทั้งด้านทางกายและทางจิตใจของผู้ดูหรือพบเห็นขณะเดียวกันก็จะบ่งบอกถึงภูมิความรู้ ความสามารถของผู้สร้างสรรค์ผลงานนั้นด้วย

## องค์ประกอบพื้นฐานด้านนามธรรมของศิลปะ



องค์ประกอบพื้นฐานด้านนามธรรมของศิลปะ เป็นแนวคิด หรือจุดกำเนิดแรกที่ศิลปินใช้เป็นสิ่งกำหนดทิศทางในการสร้างสรรค์ ก่อนที่จะมีการสร้างผลงานศิลปะ ประกอบด้วย เนื้อหากับเรื่องราว

**1. เนื้อหาในทางศิลปะ** คือ ความคิดที่เป็นนามธรรมที่แสดงให้เห็นได้โดยผ่านกระบวนการทางศิลปะ เช่น ศิลปินต้องการเขียนภาพที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับชนบท ก็จะแสดงออกโดยการเขียนภาพทิวทัศน์ของชนบทหรือภาพวิถีชีวิตของคนในชนบท เป็นต้น

**2. เรื่องราวในทางศิลปะ** คือ ส่วนที่แสดงความคิดทั้งหมดของศิลปินออกมาเป็นรูปธรรมด้วยกระบวนการทางศิลปะ เช่น ศิลปินเขียนภาพชื่อชาวเขา ก็มักแสดงรูปเกี่ยวกับวิถีชีวิต หรือกิจกรรมส่วนหนึ่งของชาวเขา นั่นคือเรื่องราวที่ปรากฏออกมาให้เห็น

ประเภทของความสัมพันธ์ของเนื้อหากับเรื่องราวในงานทัศนศิลป์นั้น เนื้อหากับเรื่องราวจะมีความสัมพันธ์กันน้อยหรือมาก หรืออาจไม่สัมพันธ์กันเลย หรืออาจไม่มีเรื่องเลยก็เป็นไปได้ทั้งนั้น โดยขึ้นกับลักษณะของงาน และเจตนาในการแสดงออกของศิลปิน ซึ่งเราสามารถแยกได้ดังต่อไปนี้คือ

- (1) การเน้นเนื้อหาด้วยเรื่อง
- (2) เนื้อหาที่เป็นผลจากการผสมผสานกันของศิลปินกับเรื่อง
- (3) เนื้อหาที่เป็นอิสระจากเรื่อง
- (4) เนื้อหาไม่มีเรื่อง

**2.1 การเน้นเนื้อหาด้วยเรื่อง** ได้แก่ การใช้เรื่องที่ตรงกับเนื้อหา และเป็นตัวแสดงเนื้อหาของงานโดยตรง ตัวอย่างเช่น เมื่อศิลปินต้องการให้ความงามทางด้านดอกไม้เป็นเนื้อหาของงาน เขาก็จะหาดอกไม้ที่สวยงามมาเป็นเรื่องสีสันและความอ่อนช้อยของกลีบดอกจะช่วยให้เกิดความงามขึ้นในภาพ

**2.2 เนื้อหาที่เป็นผลจากการผสมผสานระหว่างศิลปินกับเรื่อง** ในส่วนนี้ศิลปินจะเสนอความเห็นส่วนตัว หรือผสมความรู้สึกส่วนตัวเข้าไปในเรื่อง เป็นการผสมกันระหว่างรูปลักษณะของเรื่องกับจินตนาการของศิลปิน เช่น เรื่องความงามของดอกไม้ โดยศิลปินผสมความรู้สึกนึกคิดของตนเองลงไปในเรื่องด้วย เขาจะดัดแปลง เพิ่มเติมรูปร่างของดอกไม้ให้งามไปตามทัศนะของเขาและใช้องค์ประกอบทางศิลปะเป็นองค์ประกอบทางรูปทรงให้สอดคล้องกับความงามของเรื่อง

**2.3 เนื้อหาที่เป็นอิสระจากเรื่อง** เมื่อศิลปินผสมจินตนาการของตนเองเข้าไปในงานมากขึ้น ความสำคัญของเรื่องจะลดลง ดอกไม้ที่สวยงามที่เป็นแบบอาจถูกศิลปินตัดทอนขัดเกลา หรือเปลี่ยนแปลงมากที่สุด จนเรื่องดอกไม้เหล่านั้นหมดความสำคัญไปอย่างสิ้นเชิง เหลือแต่เนื้อหาที่เป็นอิสระการทำงานแบบนี้ศิลปินอาศัยเพียงเรื่อง เป็นจุดเริ่มต้นแล้วเดินทางห่างออกจากเรื่องจนหายลับไป เหลือแต่รูปทรงและตัวศิลปินเองที่เป็นเนื้อหาของงาน กรณีนี้เนื้อหากลายในซึ่ง หมายถึงเนื้อหาที่เกิดขึ้นจากการประสานกันของรูปทรงจะมีบทบาทมากกว่าเนื้อหากายนอก หรือบางครั้งจะไม่แสดงเนื้อหากายนอกออกมาเลย

**2.4 เนื้อหาไม่มีเรื่อง** ศิลปินบางประเภท ไม่มีความจำเป็นต้องใช้เรื่องเป็นจุดเริ่มต้น งานของเขาไม่มีเรื่อง มีแต่รูปทรงกับเนื้อหา โดยรูปทรงเป็นเนื้อหาเสียเองโดยตรง เป็นเนื้อหาภายใน ล้วนๆ เป็นการแสดงความคิด อารมณ์ และบุคลิกภาพของศิลปินแท้ๆ ลงไปในรูปทรงที่บริสุทธิ์ งานประเภทนี้จะเห็นได้ชัดในดนตรีและงานทัศนศิลป์ที่เป็นนามธรรมและแบบนอนออบเจกตีฟ

### ส่วนประกอบขององค์ประกอบของศิลป์



องค์ประกอบศิลป์ เป็นเรื่อง que ผู้เรียนศิลปะทุกคนต้องเรียนรู้เป็นพื้นฐาน เพื่อที่จะนำไปใช้ได้ให้เกิดประสิทธิภาพในการออกแบบโครงสร้างหรือรูปร่างของภาพ แล้วนำไปประยุกต์ใช้ในงานออกแบบต่างๆ ได้ เช่น การจัดวางสิ่งของเพื่อตกแต่งบ้าน, การจัดสำนักงาน, การจัดโต๊ะอาหาร, จัดสวน, การออกแบบปกรายงาน, ตัวอักษร, และการจัดบอร์ดกิจกรรมต่างๆ สามารถนำไปใช้กับการออกแบบอื่นๆ ได้เป็นอย่างดีซึ่งเหล่านี้ เราต้องอาศัยหลักองค์ประกอบศิลป์ทั้งสิ้น

### ส่วนประกอบขององค์ประกอบศิลป์ที่สำคัญ

ซึ่งจะเป็นส่วนที่เรานำมาเพื่อสร้างสรรค์ผลงานทุกรูปแบบได้ดี ให้น่าสนใจ และมีความสวยงาม ดังนี้

#### เส้น ( Line )

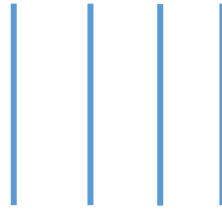
เกิดจากจุดที่เรียงต่อกัน หรือเกิดจากการลากเส้นไปยังทิศทางต่างๆ มีหลายลักษณะ เช่น ตั้งนอน เอียง โค้ง ฯลฯ เส้น เกิดจากเคลื่อนที่ของจุด หรือถ้าจุดมาวางเรียงต่อๆ กันก็จะเกิดเป็นเส้นขึ้น เส้นมีมิติเดียว คือ ความยาว ไม่มีความกว้าง ทำหน้าที่เป็นขอบเขตของที่ว่าง รูปร่าง รูปทรง สี น้ำหนัก รวมทั้งเป็นแกนหลักโครงสร้างของรูปร่างรูปทรงต่างๆ

เส้นเป็นพื้นฐานที่สำคัญของงานศิลปะทุกชนิด เส้นสามารถให้ความหมาย แสดงความรู้สึก และอารมณ์ด้วย การสร้างเป็นรูปทรงต่างๆ ขึ้น เส้นมี 2 ลักษณะคือ เส้นตรง (Straight Line) และเส้นโค้ง (Curve Line) เส้นทั้งสองชนิดนี้เมื่อนำมาจัดวางในลักษณะต่างๆ กันและให้ความหมาย ความรู้สึก ที่แตกต่างกันออกไปด้วย

#### ลักษณะของเส้น

เส้นมีจุดเด่นที่นำมาใช้ได้หลากหลายรูปแบบ ทำให้เกิดรูปร่างรูปทรงต่างๆ มากมาย เพื่อต้องการสื่อให้เกิดความรู้สึกทางด้านอารมณ์ จากการสร้างสรรค์ของงาน

**1. เส้นตั้ง หรือ เส้นตั้ง** ให้ความรู้สึกทางความสูง สง่า มั่นคง แข็งแรง หนักแน่นเป็นสัญลักษณ์ของความซื่อตรง



รูปที่ 1.1 ลักษณะของเส้นโค้งแบบคลื่น  
ที่มา : อรรวรรณ สิทธิสาร 2560.

2. เส้นนอน ให้ความรู้สึกทางความกว้าง สงบ ราบเรียบ นิ่ง ผ่อนคลาย



รูปที่ 1.2 ลักษณะของเส้นโค้งแบบคลื่น  
ที่มา : อรรวรรณ สิทธิสาร 2560.

3. เส้นเฉียง หรือ เส้นทะแยงมุม ให้ความรู้สึก เคลื่อนไหว รวดเร็ว ไม่มั่นคง



รูปที่ 1.3 ลักษณะของเส้นโค้งแบบคลื่น  
ที่มา : อรรวรรณ สิทธิสาร 2560.

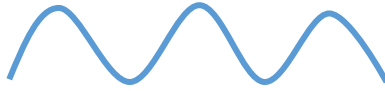
4. เส้นหยัก หรือ เส้นซิกแซก แบบฟันปลา ให้ความรู้สึก เคลื่อนไหว อย่างเป็นจังหวะมีระเบียบ ไม่ราบเรียบ น่ากลัว อันตราย ขัดแย้ง ความรุนแรง



รูปที่ 1.4 ลักษณะของเส้นโค้งแบบก้นหอย  
ที่มา : อรรวรรณ สิทธิสาร 2560.



5. เส้นโค้งแบบคลื่น ให้ความรู้สึก เคลื่อนไหวอย่างช้า ๆ ลื่นไหล ต่อเนื่อง สุภาพ อ่อนโยน นุ่มนวล



รูปที่ 1.5 ลักษณะของเส้นโค้งแบบคลื่น  
ที่มา : อรรวรรณ สิทธิสาร 2560.

6. เส้นโค้งแบบก้นหอย ให้ความรู้สึกเคลื่อนไหว คลื่นคลาย หรือเติบโตในทิศทางที่ หมุนวน ถ้ามองเข้าไปจะเห็นพลังความเคลื่อนไหวที่ไม่สิ้นสุด



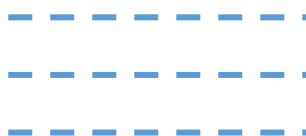
รูปที่ 1.6 ลักษณะของเส้นโค้งแบบก้นหอย  
ที่มา : อรรวรรณ สิทธิสาร 2560.

7. เส้นโค้งวงแคบ ให้ความรู้สึกถึงพลังความเคลื่อนไหวที่รุนแรง การเปลี่ยนทิศทาง ที่รวดเร็ว ไม่หยุดนิ่ง



รูปที่ 1.7 ลักษณะของเส้นโค้งวงแคบ  
ที่มา : อรรวรรณ สิทธิสาร 2560.

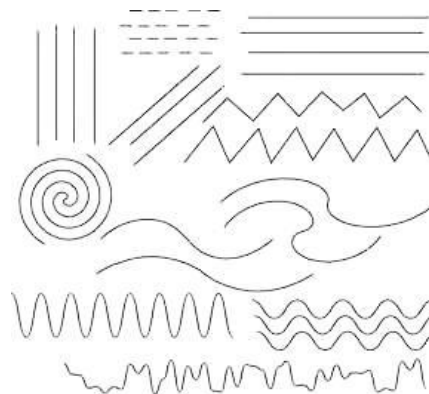
8. เส้นประ ให้ความรู้สึกที่ไม่ต่อเนื่อง ขาด หาย ไม่ชัดเจน ทำให้เกิดความเครียด



รูปที่ 1.8 ลักษณะของเส้นประ  
ที่มา : อรรวรรณ สิทธิสาร 2560.

### ความสำคัญของเส้น

- ใช้ในการแบ่งที่ว่างออกเป็นส่วนๆ
- กำหนดขอบเขตของที่ว่าง หมายถึง ทำให้เกิดเป็นรูปร่าง (Shape) ขึ้นมา
- กำหนดเส้นรอบนอกของรูปทรง ทำให้มองเห็นรูปทรง (Form) ชัดขึ้น
- ทำหน้าที่เป็นน้ำหนักอ่อนแก่ ของแสดงและเงา หมายถึง การแรเงาด้วยเส้น
- ให้ความรู้สึกด้วยการเป็นแกนหรือโครงสร้างของรูป และโครงสร้างของภาพ



รูปที่ 1.9 ลักษณะของเส้น

ที่มา : [http://55060081nichapat.blogspot.com/2013/11/blog-post\\_9.html](http://55060081nichapat.blogspot.com/2013/11/blog-post_9.html)

### รูปร่างและรูปทรง

รูปร่าง (Shape) หมายถึง เส้นรอบนอกทางกายภาพของวัตถุ สิ่งของเครื่องใช้ คน สัตว์ และ พืช มีลักษณะเป็น 2 มิติ มีความกว้างและความยาว รูปร่างและรูปทรง แบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ

- **รูปร่างธรรมชาติ (Natural Shape)** หมายถึงรูปร่างที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ เช่น คน สัตว์ และพืช เป็นต้น
- **รูปร่างเรขาคณิต (Geometrical Shape)** หมายถึง รูปร่างที่มนุษย์สร้างขึ้น มีโครงสร้างแน่นอน เช่น รูปสามเหลี่ยม รูปสี่เหลี่ยม และรูปวงกลม เป็นต้น



รูปที่ 1.10 รูปร่างและรูปทรงเรขาคณิต

ที่มา : [http://ruksinrspa.blogspot.com/2010/09/blog-post\\_4703.html](http://ruksinrspa.blogspot.com/2010/09/blog-post_4703.html)

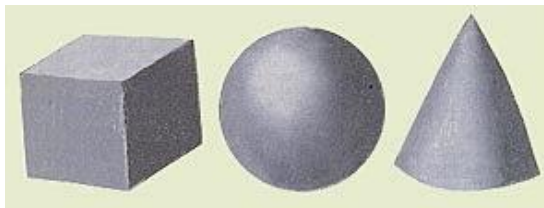
- **รูปร่างอิสระ (Free Shape)** หมายถึง รูปร่างที่เกิดขึ้นตามความต้องการของผู้สร้างสรรค์ ให้ความรู้สึกที่เป็นเสรี ไม่มีโครงสร้างที่แน่นอนของตัวเอง เป็นไปตามอิทธิพลของสิ่งแวดล้อม เช่น รูปร่างของหยดน้ำ เมฆ และควัน เป็นต้น



รูปที่ 1.11 รูปร่างอิสระ

ที่มา : [http://ruksinrspa.blogspot.com/2010/09/blog-post\\_4703.html](http://ruksinrspa.blogspot.com/2010/09/blog-post_4703.html)

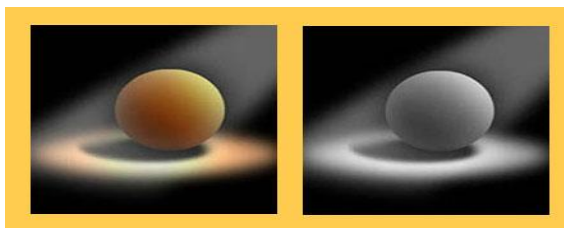
- **รูปทรง (Form)** หมายถึง โครงสร้างทั้งหมดของวัตถุที่ปรากฏแก่สายตาในลักษณะ 3 มิติ คือมีทั้งส่วนกว้าง ส่วนยาว ส่วนหนาหรือลึก คือ จะให้ความรู้สึกเป็นแท่ง มีเนื้อที่ภายใน มีปริมาตร และมีน้ำหนัก



รูปที่ 1.12 รูปทรง

ที่มา : <https://riendee.files.wordpress.com/2012/05/1s.jpg>

✚ **น้ำหนักอ่อน-แก่ (Value)** หมายถึง จำนวนความเข้ม ความอ่อนของสีต่าง ๆ และแสงเงาตามที่ประสาทตารับรู้ เมื่อเทียบกับน้ำหนักของสีขาว-ดำ ความอ่อนแก่ของแสงเงาทำให้เกิดมิติ เกิดระยะใกล้ไกลและสัมพันธ์กับเรื่องสีโดยตรง



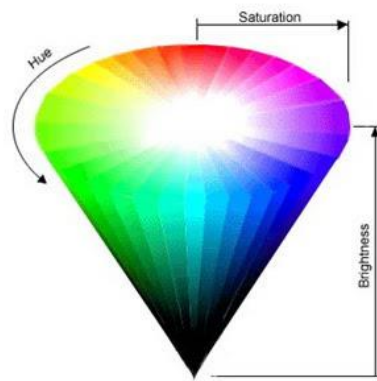
รูปที่ 1.13 น้ำหนักอ่อน-แก่

ที่มา : <https://artchulabhorn.files.wordpress.com/2011/08/prn42.jpg>

### ความสำคัญของค่าน้ำหนัก

1. ให้ความแตกต่างระหว่างรูปและพื้น หรือรูปทรงกับที่ว่าง
2. ให้ความรู้สึกเคลื่อนไหว
3. ให้ความรู้สึกเป็น 2 มิติแก่รูปร่าง และความเป็น 3 มิติแก่รูปทรง
4. ทำให้เกิดระยะความตื้น-ลึก และระยะใกล้-ไกลของภาพ
5. ทำให้เกิดความกลมกลืนประสานกันของภาพ

สี (Color) หมายถึง สิ่งที่ปรากฏอยู่ทั่วไปรอบ ๆ ตัวเรา ไม่ว่าจะเป็นสีที่เกิดขึ้นเองในธรรมชาติ หรือสิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้น สีทำให้เกิดความรู้สึกแตกต่างมากมาย เช่น ทำให้รู้สึกสดใส ร่าเริง ตื่นเต้น หม่นหมอง หรือเศร้าซึมได้ เป็นต้น



รูปที่ 1.14 สี

ที่มา : [http://1.bp.blogspot.com/\\_HwcBxMCG92U/TIsyTQ06T0I/AAAAAAAAACI/zL-uYrmyePM/s1600/Clip\\_25.jpg](http://1.bp.blogspot.com/_HwcBxMCG92U/TIsyTQ06T0I/AAAAAAAAACI/zL-uYrmyePM/s1600/Clip_25.jpg)

สีแต่ละสีที่มีอยู่ในวัตถุต่าง ๆ มีผลต่อความรู้สึก นึกคิด ของมนุษย์ เช่น

- สีแดง กล้าหาญ อันตราย ระวังใจ สะดุดตา
- สีเหลือง สว่างที่สุด บริสุทธิ์ แจ่มใส เลื่อมใส
- สีน้ำเงิน สงบ สุขุม สันติภาพ ภูมิฐาน
- สีเขียว ความหวัง สดชื่น ชุ่มชื้น ร่มเย็น
- สีม่วง ร่ำรวย โอ่อ่า งอกงาม
- สีส้ม ร้อนแรง สนุกสนาน รื่นเริง เปรี๊ยะ
- สีขาว สะอาด บริสุทธิ์ กระจ่างแจ้ง มั่นคง เบาท
- สีดำ เศร้า ความตาย หนัก

**พื้นผิว (Texture)** หมายถึง ลักษณะผิว หมายถึง ลักษณะภายนอกของวัตถุที่มองเห็นและสัมผัสพื้นผิวได้ แสดงความรู้สึกหยาบ ละเอียด ขรุขระ มัน ด้านเป็นเส้น เป็นจุด จับดูแล้วสะดุดมือหรือสัมผัสได้จากความรู้สึกผิวเป็นทัศนธาตุที่นำมาประกอบในการสร้างงานศิลปะ ลักษณะผิวที่แตกต่างกันจะทำให้เกิดความรู้สึกแตกต่างกัน



รูปที่ 1.15 ลักษณะพื้นผิว

ที่มา : <https://preede.files.wordpress.com/2011/09/40.jpg>

### การจัดองค์ประกอบของศิลปะ



การจัดองค์ประกอบของศิลปะ มีหลักที่ควรคำนึงอยู่ 5 ประการคือ

1. สัดส่วน (Proportion)
2. ความสมดุล (Balance)
3. จังหวะลีลา (Rhythm)
4. การเน้น (Emphasis)
5. เอกภาพ (Unity)

### หลักองค์ประกอบทางศิลปะ



เป็นหลักสำคัญสำหรับผู้สร้างสรรค์และผู้ศึกษางานศิลปะ เนื่องจากผลงานศิลปะใดๆ ก็ตามล้วนมีคุณค่าอยู่ 2 ประการ คือ คุณค่าทางด้านรูปทรงและคุณค่าทางด้านเรื่องราว คุณค่าทางด้านรูปทรงเกิดจากการนำเอาองค์ประกอบต่าง ๆ ของศิลปะ อันได้แก่ เส้น สี แสงและเงา รูปร่าง รูปทรง พื้นผิว ฯลฯ มาจัดเข้าด้วยกันเพื่อให้เกิดความงาม ซึ่งแนวทางในการนำองค์ประกอบต่าง ๆ มาจัดรวมกันนั้นเรียกว่า การจัดองค์ประกอบศิลป์ (Art Composition) โดยมีหลักการจัดตามที่จะกล่าวต่อไป อีกคุณค่าหนึ่งของงานศิลปะ คือ คุณค่าทางด้านเนื้อหาเป็นเรื่องราว หรือสาระของผลงานที่ศิลปินผู้สร้างสรรค์ต้องการที่จะแสดงออกมาให้ผู้ชมได้สัมผัส รับรู้โดยอาศัยรูปลักษณะที่เกิดจากการจัดองค์ประกอบศิลป์นั่นเอง หรืออาจกล่าวได้ว่าศิลปินนำเสนอเนื้อหาเรื่องราวผ่านรูปลักษณะที่เกิดจากการจัดองค์ประกอบทางศิลปะ

ถ้าองค์ประกอบที่จัดขึ้นไม่สัมพันธ์กับเนื้อหาเรื่องราวที่นำเสนองานศิลปะนั้นก็ขาดคุณค่าทางความงามไป ดังนั้นการจัดองค์ประกอบศิลป์จึงมีความสำคัญในการสร้างสรรค์งานศิลป์เป็นอย่างยิ่งเพราะจะทำให้งานศิลปะทรงคุณค่าทางความงามอย่างสมบูรณ์ ดังนี้

**1. เอกภาพ (Unity)** หมายถึง ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ความสอดคล้องกลมกลืน เป็นหน่วยเดียวกัน ด้วยการจัดองค์ประกอบให้มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกันเป็นกลุ่มก้อนไม่กระจัดกระจาย โดยการจัดระเบียบของรูปทรง จังหวะ เนื้อหาให้เกิดดุลยภาพจะได้ สื่ออารมณ์ความรู้สึก ความหมายได้ง่ายและรวดเร็ว



รูปที่ 1.16 ภาพที่มีเอกภาพ

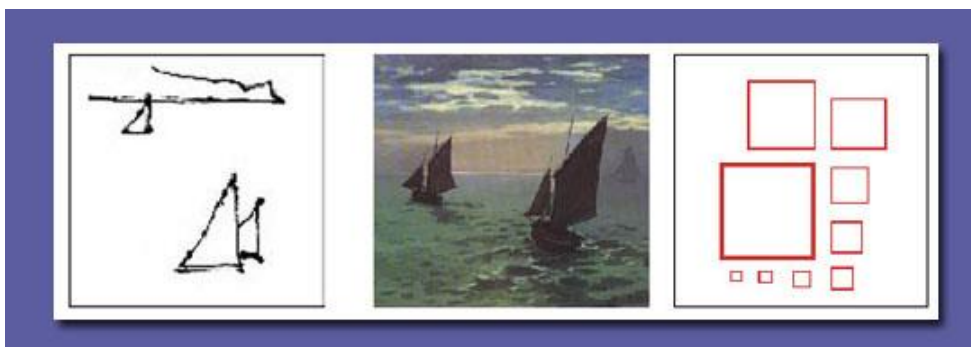
ที่มา : <https://krittayakorn.wordpress.com/2013/03/20/unity/>



รูปที่ 1.17 ภาพที่มีเอกภาพจากความประสานกันของของเส้น รูปทรง พื้นผิวและวัสดุ

ที่มา : [http://watkadarin.com/E-](http://watkadarin.com/E-(new)1/02studio2classrm/unit3/chapt3.9unity/unity.htm)

[\(new\)1/02studio2classrm/unit3/chapt3.9unity/unity.htm](http://watkadarin.com/E-(new)1/02studio2classrm/unit3/chapt3.9unity/unity.htm)

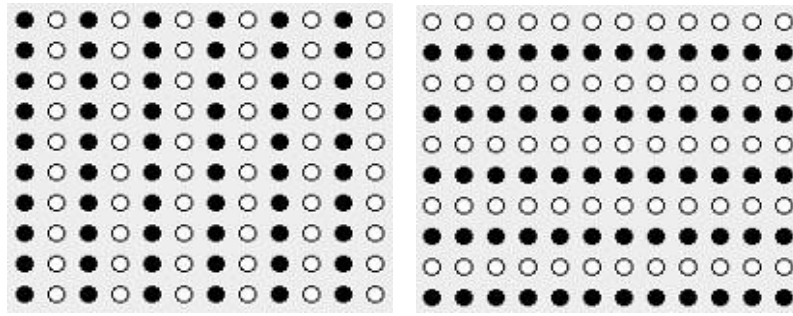


รูปที่ 1.18 เอกภาพจากความเหมือนของรูปร่าง แม้จะมีขนาดต่างกัน

ที่มา : [http://watkadarin.com/E-](http://watkadarin.com/E-(new)1/02studio2classrm/unit3/chapt3.9unity/unity.htm)

[\(new\)1/02studio2classrm/unit3/chapt3.9unity/unity.htm](http://watkadarin.com/E-(new)1/02studio2classrm/unit3/chapt3.9unity/unity.htm)

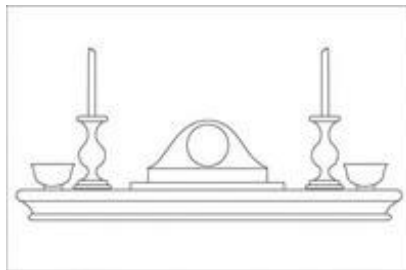




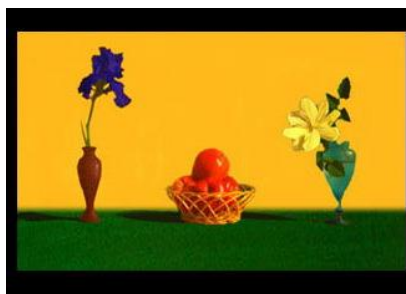
รูปที่ 1.19 รูปร่างเดิมแต่น้ำหนักเปลี่ยนไป เกิดเอกภาพของเส้นแนวตั้งและแนวนอน  
ที่มา : [http://watkadarin.com/E-\(new\)1/02studio2classm/unit3/chapt3.9unity/unity.htm](http://watkadarin.com/E-(new)1/02studio2classm/unit3/chapt3.9unity/unity.htm)

2. **ดุลยภาพ (Balance)** ความสมดุลหรือดุลยภาพ หมายถึง ความเท่ากันเสมอกัน มีน้ำหนัก หรือความกลมกลืนพอเหมาะพอดี โดยมีแกนสมมติทำหน้าที่แบ่งภาพให้ซ้ายขวา บน ล่าง ให้เท่ากัน การเท่ากันอาจไม่เท่ากันจริง ๆ ก็ได้ แต่จะเท่ากันในความรู้สึกตามที่ตามองเห็นความสมดุล แบ่งเป็น 2 ประเภท ดังนี้

- **ความสมดุล 2 ข้างเท่ากัน (Symmetrical Balance)** หมายถึง การจัดวางองค์ประกอบต่าง ๆ ของศิลปะให้ทั้ง 2 ข้างแกนสมมติมีขนาด สัดส่วน และน้ำหนักเท่ากัน หรือมีรูปแบบเหมือนกันคล้ายกัน



รูปที่ 1.20 ความสมดุล 2 ข้างเท่ากัน  
ที่มา : <http://thaidance.exteen.com/20080625/entry>



รูปที่ 1.21 ความสมดุล 2 ข้างเท่ากัน ในเรื่องรูปร่าง และรูปทรง  
ที่มา : [https://preede.files.wordpress.com/2011/09/clip\\_13.jpg](https://preede.files.wordpress.com/2011/09/clip_13.jpg)

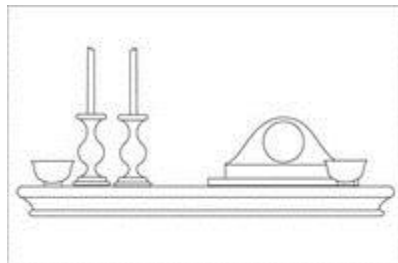


รูปที่ 1.22 ความสมดุล 2 ข้างเท่ากัน ในเรื่องรูปร่าง และรูปทรง  
ที่มา : <https://preede.files.wordpress.com/2011/09/552.jpg>

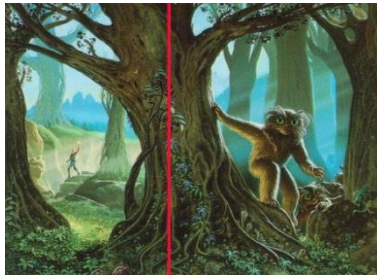


รูปที่ 1.23 ความสมดุล 2 ข้างเท่ากัน ในส่วนของขนาดและปริมาณ  
ที่มา : [https://preede.files.wordpress.com/2011/09/clip\\_71.jpg](https://preede.files.wordpress.com/2011/09/clip_71.jpg)

- ความสมดุล 2 ข้างไม่เท่ากัน (Asymmetrical Balance) หมายถึง การจัดองค์ประกอบของศิลปะ ทั้ง 2 ข้างแกนสมมติมีขนาดสัดส่วนน้ำหนักไม่เท่ากัน ไม่เหมือนกัน ไม่เสมอกัน แต่สมดุลกันในความรู้สึกความสมดุล 2 ข้างไม่เท่ากัน คือภาพมีความสมดุลย์ของเนื้อหา และเรื่องราวแต่ไม่เท่ากันในเรื่องขนาด น้ำหนัก



รูปที่ 1.24 ความสมดุล 2 ข้างไม่เท่ากัน  
ที่มา : <http://thaidance.exteen.com/20080625/entry/page/2>



รูปที่ 1.25 ความสมดุล 2 ข้างไม่เท่ากัน คือภาพมีความสมดุลของเนื้อหาและเรื่องราว แต่ไม่เท่ากันในเรื่องขนาด น้ำหนัก

ที่มา : <https://preede.files.wordpress.com/2011/09/45.jpg>

3. **จุดเด่น (Dominance)** หมายถึงส่วนสำคัญที่ปรากฏชัด สะดุดตาที่สุดในงานศิลปะ จุดเด่นจะช่วยสร้างความน่าสนใจในผลงานให้ภาพเขียนมีความสวยงาม มีชีวิตชีวา ยิ่งขึ้น จุดเด่นเกิดจากการจัดวางที่เหมาะสม และรู้จักการเน้นภาพ (Emphasis) ที่ดี จุดเด่นมี 2 แบบ คือ

- **จุดเด่นหลัก** เป็นภาพที่มีความสำคัญมากที่สุดในเรื่องที่จะเขียน แสดงออกถึงเรื่องราวที่ชัดเจน เด่นชัดที่สุดในภาพ



รูปที่ 1.26 ภาพที่มีจุดเด่นหลัก

ที่มา : <https://preede.files.wordpress.com/2011/09/10136.jpg>

- **จุดเด่นรอง** เป็นภาพประกอบของจุดเด่นหลัก ทำหน้าที่สนับสนุนจุดเด่นหลัก ให้ภาพมีความสวยงามยิ่งขึ้น เช่น ในภาพจุดเด่นรองได้แก่ รูปเรือ



รูปที่ 1.27 ภาพที่มีจุดเด่นรอง

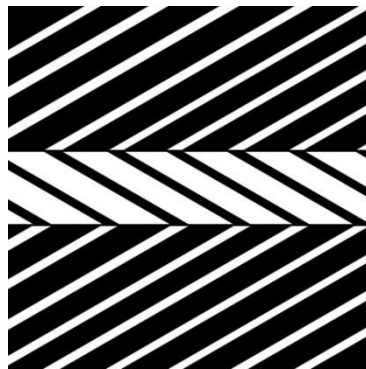
ที่มา : <https://preede.files.wordpress.com/2011/09/clip1.jpg>

4. **ความขัดแย้ง (Contrast)** ขัดแย้งด้วยรูปทรงขัดแย้งด้วยขนาด ขัดแย้งด้วยเส้น ขัดแย้งด้วยผิว ขัดแย้งด้วยสี ความขัดแย้งที่กล่าวมาถูกจัดวางเพื่อให้เกิดความงามทางศิลปะ



รูปที่ 1.28 ภาพที่มีความขัดแย้งกันด้านผิว

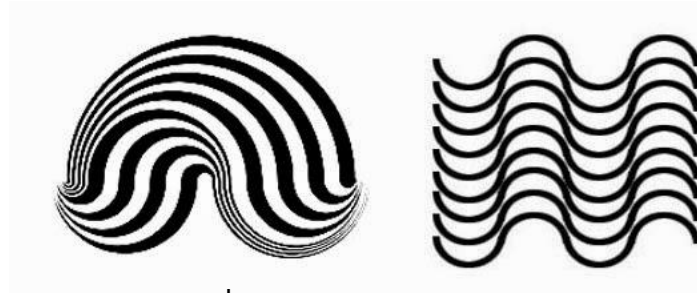
ที่มา : [http://hipopo25pepo.blogspot.com/2014/07/blog-post\\_31.html](http://hipopo25pepo.blogspot.com/2014/07/blog-post_31.html)



รูปที่ 1.29 ภาพที่มีความขัดแย้งกันด้านเส้นและทิศทาง

ที่มา : <http://casinoimages.net/tag/psychedelic/>

5. **ความกลมกลืน (Harmony)** โดยทั่วไป หมายถึงการประสานเข้าสนิทกัน กลมกลืน ประดอง สามัคคี ลงรอย ในทางทัศนศิลป์ ความกลมกลืน หมายถึง การรวมกันของ หน่วยงานย่อยต่าง ๆ ซึ่งได้แก่ส่วนประกอบมูลฐาน ของศิลปะ คือได้แก่ จุด เส้น รูปร่าง รูปทรง สี พื้นผิว น้ำหนัก อย่างไม่อย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง และการจัดวางองค์ประกอบ เช่น ลึงหวะ ช่องว่าง



รูปที่ 1.30 ความกลมกลืนด้วยเส้น

ที่มา : [http://hipopo25pepo.blogspot.com/2014/07/blog-post\\_31.html](http://hipopo25pepo.blogspot.com/2014/07/blog-post_31.html)



รูปที่ 1.31 ความกลมกลืนของสีโทนร้อน

ที่มา : [http://hipopo25pepo.blogspot.com/2014/07/blog-post\\_31.html](http://hipopo25pepo.blogspot.com/2014/07/blog-post_31.html)



รูปที่ 1.32 ความกลมกลืนด้วยผิว ลักษณะผิวที่มีลักษณะเหมือนกันหรือคล้ายคลึงกันย่อมกลมกลืนกัน

ที่มา : <http://watkadarin.com/E->

(new)1/02studio2classrm/unit3/chapt3.8harmony/harmony.htm





4. ส่วนประกอบขององค์ประกอบศิลป์มีอะไรบ้าง

.....  
.....

5. การจัดองค์ประกอบของศิลปะมีหลักในการคำนึงอยู่ที่ประการ อะไรบ้าง

.....  
.....  
.....

| เฉลยใบงานที่ 1.1   |                                  |
|--|----------------------------------|
| เรื่อง หลักการจัดองค์ประกอบศิลป์    วิชา องค์ประกอบศิลป์สำหรับงานคอมพิวเตอร์   |                                  |
| ชื่อ.....  | ชั้น..... เลขที่..... กลุ่ม..... |
| <b>จุดประสงค์การเรียนรู้</b> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. เขียนความหมายขององค์ประกอบศิลป์ได้</li> <li>2. อธิบายความสำคัญขององค์ประกอบศิลป์ได้</li> <li>3. แยกแยะองค์ประกอบศิลป์พื้นฐานด้านนามธรรมของศิลปะได้</li> <li>4. วิเคราะห์ส่วนประกอบขององค์ประกอบศิลป์ได้</li> <li>5. จำแนกการจัดองค์ประกอบของศิลปะได้</li> <li>6. จำแนกหลักองค์ประกอบทางศิลปะได้</li> </ol>  |                                  |
| <b>คำสั่ง</b> ให้นักศึกษาตอบคำถามต่อไปนี้ให้สมบูรณ์ <ol style="list-style-type: none"> <li>1. ให้นักเรียนบอกความหมายขององค์ประกอบศิลป์<br/> ..... องค์ประกอบศิลป์เป็นวิชาหรือทฤษฎีที่เกี่ยวกับการสร้างรูปทรงในงาน การจัดองค์ประกอบศิลป์เป็นการนำเอาทัศนธาตุ ได้แก่ จุด เส้น รูปร่าง รูปทรง น้ำหนักอ่อน-แก่ พื้นที่ว่าง พื้นผิว และสี มาจัดวางสร้างรูปแบบต่างๆ อย่างลงตัวเหมาะสมกลมกลืนงดงาม มีชีวิตชีวา ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ของการจัดองค์ประกอบศิลป์.....</li> <li>2. ให้นักเรียนบอกความสำคัญขององค์ประกอบศิลป์มาพอสังเขป<br/> ..... องค์ประกอบศิลป์เป็นหัวใจสำคัญของงานศิลปะทุกสาขา เพราะงานศิลปะใดหากขาด..... การนำองค์ประกอบศิลป์ไปใช้ ก็จะทำให้งานนั้นดูไม่มีคุณค่า ทั้งด้านทางกายและทางจิตใจของผู้ดูหรือพบเห็นขณะเดียวกันก็จะบ่งบอกถึงภูมิความรู้ ความสามารถของผู้สร้างสรรค์ผลงานนั้นด้วย.....</li> <li>3. องค์ประกอบศิลป์พื้นฐานด้านนามธรรมของศิลปะคืออะไร ประกอบด้วยอะไรบ้าง<br/> ..... องค์ประกอบพื้นฐานด้านนามธรรมของศิลปะ เป็นแนวคิดหรือจุดกำเนิดแรกที่ศิลปินใช้เป็นสิ่งกำหนดทิศทางในการสร้างสรรค์ ก่อนที่จะมีการสร้างผลงานศิลปะ ประกอบด้วย เนื้อหากับเรื่องราว <ol style="list-style-type: none"> <li>1. เนื้อหาในทางศิลปะ คือ ความคิดที่เป็นนามธรรมที่แสดงให้เห็นได้โดยผ่านกระบวนการทางศิลปะ เช่น ศิลปินต้องการเขียนภาพที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับชนบท ก็จะแสดงออกโดยการเขียนภาพทิวทัศน์ของชนบทหรือภาพวิถีชีวิตของคนในชนบท เป็นต้น</li> <li>2. เรื่องราวในทางศิลปะ คือ ส่วนที่แสดงความคิดทั้งหมดของศิลปินออกมาเป็นรูปธรรมด้วยกระบวนการทางศิลปะ เช่น ศิลปินเขียนภาพชื่อชาวเขา ก็มักแสดงรูปเกี่ยวกับวิถีชีวิต หรือกิจกรรมส่วนหนึ่งของชาวเขา นั่นคือเรื่องราวที่ปรากฏออกมาให้เห็น</li> </ol> </li> </ol> |                                  |

4. ส่วนประกอบขององค์ประกอบศิลป์มีอะไรบ้าง

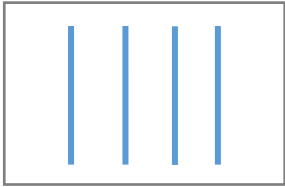

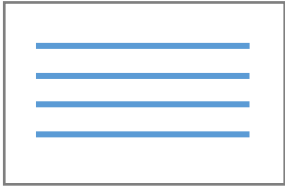

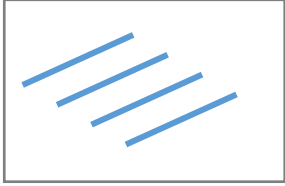

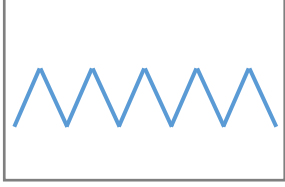

..... ส่วนประกอบหลักขององค์ประกอบศิลป์มีดังนี้ จุด เส้น รูปร่างและรูปทรง น้ำหนักอ่อน-  
แก่ สี บริเวณว่าง และพื้นผิว

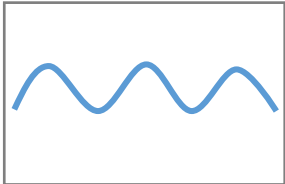



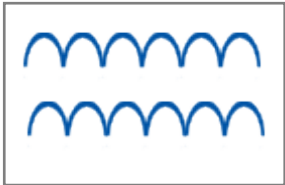

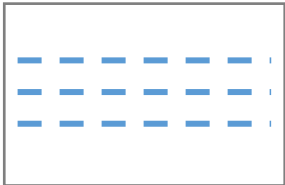

5. การจัดองค์ประกอบของศิลปะมีหลักในการคำนึงอยู่ที่ประการ อะไรบ้าง

..... มี 5 ประการคือ 1. สัดส่วน (Proportion) 2. ความสมดุล (Balance) 3. จังหวะลีลา  
(Rhythm) 4. การเน้น (Emphasis) 5. เอกภาพ (Unity)

| ใบงานที่ 1.2   |   |
|--|---|
| เรื่อง หลักการจัดองค์ประกอบศิลป์    วิชา องค์ประกอบศิลป์สำหรับงานคอมพิวเตอร์   |   |
| ชื่อ..... ชั้น..... เลขที่..... กลุ่ม.....   |   |
| จุดประสงค์การเรียนรู้  |   |
| <ol style="list-style-type: none"> <li>1. เขียนความหมายขององค์ประกอบศิลป์ได้</li> <li>2. อธิบายความสำคัญขององค์ประกอบศิลป์ได้</li> <li>3. แยกแยะองค์ประกอบศิลป์พื้นฐานด้านนามธรรมของศิลปะได้</li> <li>4. วิเคราะห์ส่วนประกอบขององค์ประกอบศิลป์ได้</li> <li>5. จำแนกการจัดองค์ประกอบของศิลปะได้</li> <li>6. จำแนกหลักองค์ประกอบทางศิลปะได้</li> </ol> |   |
| คำสั่ง ให้นักศึกษาวาดเส้นขององค์ประกอบศิลป์พร้อมบอกว่าเส้นแต่ละชนิดสื่อให้เกิดความรู้สึกอย่างไรบ้าง  |   |
| 1.   | <div style="display: flex; align-items: center; gap: 20px;"> <div style="border: 1px solid black; width: 150px; height: 80px;"></div> <div style="font-size: 2em;">➔</div> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px;">           .....<br/>           .....<br/>           .....         </div> </div> |
| 2.   | <div style="display: flex; align-items: center; gap: 20px;"> <div style="border: 1px solid black; width: 150px; height: 80px;"></div> <div style="font-size: 2em;">➔</div> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px;">           .....<br/>           .....<br/>           .....         </div> </div> |
| 3.   | <div style="display: flex; align-items: center; gap: 20px;"> <div style="border: 1px solid black; width: 150px; height: 80px;"></div> <div style="font-size: 2em;">➔</div> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px;">           .....<br/>           .....<br/>           .....         </div> </div> |
| 4.   | <div style="display: flex; align-items: center; gap: 20px;"> <div style="border: 1px solid black; width: 150px; height: 80px;"></div> <div style="font-size: 2em;">➔</div> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px;">           .....<br/>           .....<br/>           .....         </div> </div> |

| ใบงานที่ 1.2   |   |
|--|---|
| เรื่อง หลักการจัดองค์ประกอบศิลป์    วิชา องค์ประกอบศิลป์สำหรับงานคอมพิวเตอร์   |   |
| ชื่อ..... ชั้น..... เลขที่..... กลุ่ม.....   |   |
| จุดประสงค์การเรียนรู้  |   |
| <ol style="list-style-type: none"> <li>1. เขียนความหมายขององค์ประกอบศิลป์ได้</li> <li>2. อธิบายความสำคัญขององค์ประกอบศิลป์ได้</li> <li>3. แยกแยะองค์ประกอบศิลป์พื้นฐานด้านนามธรรมของศิลปะได้</li> <li>4. วิเคราะห์ส่วนประกอบขององค์ประกอบศิลป์ได้</li> <li>5. จำแนกการจัดองค์ประกอบของศิลปะได้</li> <li>6. จำแนกหลักองค์ประกอบทางศิลปะได้</li> </ol> |   |
| คำสั่ง ให้นักศึกษาวาดเส้นขององค์ประกอบศิลป์พร้อมบอกว่าเส้นแต่ละชนิดสื่อให้เกิดความรู้สึกอย่างไรบ้าง  |   |
| 5.   | <div style="display: flex; align-items: center; gap: 20px;"> <div style="border: 1px solid black; width: 150px; height: 80px;"></div> <div style="font-size: 2em;">→</div> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px;">           .....<br/>           .....<br/>           .....         </div> </div> |
| 6.   | <div style="display: flex; align-items: center; gap: 20px;"> <div style="border: 1px solid black; width: 150px; height: 80px;"></div> <div style="font-size: 2em;">→</div> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px;">           .....<br/>           .....<br/>           .....         </div> </div> |
| 7.   | <div style="display: flex; align-items: center; gap: 20px;"> <div style="border: 1px solid black; width: 150px; height: 80px;"></div> <div style="font-size: 2em;">→</div> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px;">           .....<br/>           .....<br/>           .....         </div> </div> |
| 8.   | <div style="display: flex; align-items: center; gap: 20px;"> <div style="border: 1px solid black; width: 150px; height: 80px;"></div> <div style="font-size: 2em;">→</div> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px;">           .....<br/>           .....<br/>           .....         </div> </div> |

| เฉลยใบงานที่ 1.2   |  |
|--|--|
| เรื่อง หลักการจัดองค์ประกอบศิลป์ วิชา องค์ประกอบศิลป์สำหรับงานคอมพิวเตอร์  |  |
| ชื่อ..... ชั้น..... เลขที่..... กลุ่ม.....   |  |
| จุดประสงค์การเรียนรู้  |  |
| <ol style="list-style-type: none"> <li>1. เขียนความหมายขององค์ประกอบศิลป์ได้</li> <li>2. อธิบายความสำคัญขององค์ประกอบศิลป์ได้</li> <li>3. แยกแยะองค์ประกอบศิลป์พื้นฐานด้านนามธรรมของศิลปะได้</li> <li>4. วิเคราะห์ส่วนประกอบขององค์ประกอบศิลป์ได้</li> <li>5. จำแนกการจัดองค์ประกอบของศิลปะได้</li> <li>6. จำแนกหลักองค์ประกอบทางศิลปะได้</li> </ol> |  |
| คำสั่ง ให้นักศึกษาวาดเส้นขององค์ประกอบศิลป์พร้อมบอกว่าเส้นแต่ละชนิดสื่อให้เกิดความรู้สึกอย่างไรบ้าง  |  |
| 1.   |   <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; margin-left: 10px;"> <p style="text-align: center;">เส้นตั้ง หรือ เส้นตั้ง ให้ความรู้สึกทางความสูง สง่า<br/>มั่นคง แข็งแรง หนักแน่นเป็นสัญลักษณ์ของความซื่อตรง</p> <p>.....</p> </div>                                      |
| 2.   |   <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; margin-left: 10px;"> <p style="text-align: center;">.....เส้นนอน ให้ความรู้สึกทางความกว้าง สงบ รามเรียบ<br/>นิ่ง ผ่อนคลาย.....</p> <p>.....</p> </div>  |
| 3.   |   <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; margin-left: 10px;"> <p style="text-align: center;">เส้นเฉียง หรือ เส้นทะแยงมุม ให้ความรู้สึก<br/>เคลื่อนไหว รวดเร็ว ไม่มั่นคง</p> <p>.....</p> </div>  |
| 4.   |   <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; margin-left: 10px;"> <p style="text-align: center;">.....เส้นหยัก หรือ เส้นซิกแซก แบบฟันปลา ให้<br/>ความรู้สึก เคลื่อนไหว อย่างเป็นจังหวะ มีระเบียบ.....<br/>ไม่ราบเรียบ น่ากลัว อันตราย ขัดแย้ง ความรุนแรง.....</p> </div> |

| ใบงานที่ 1.2   |   |
|--|---|
| เรื่อง หลักการจัดองค์ประกอบศิลป์    วิชา องค์ประกอบศิลป์สำหรับงานคอมพิวเตอร์   |   |
| ชื่อ..... ชั้น..... เลขที่..... กลุ่ม.....   |   |
| จุดประสงค์การเรียนรู้  |   |
| <ol style="list-style-type: none"> <li>1. เขียนความหมายขององค์ประกอบศิลป์ได้</li> <li>2. อธิบายความสำคัญขององค์ประกอบศิลป์ได้</li> <li>3. แยกแยะองค์ประกอบศิลป์พื้นฐานด้านนามธรรมของศิลปะได้</li> <li>4. วิเคราะห์ส่วนประกอบขององค์ประกอบศิลป์ได้</li> <li>5. จำแนกการจัดองค์ประกอบของศิลปะได้</li> <li>6. จำแนกหลักองค์ประกอบทางศิลปะได้</li> </ol> |   |
| คำสั่ง ให้นักศึกษาวาดเส้นขององค์ประกอบศิลป์พร้อมบอกว่าเส้นแต่ละชนิดสื่อให้เกิดความรู้สึกอย่างไรบ้าง  |   |
| 5.   |   <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; margin-left: 10px;"> <p style="text-align: center;">เส้นโค้ง แบบคลื่น ให้ความรู้สึก เคลื่อนไหวอย่าง<br/>ช้า ๆ ลื่นไหล ต่อเนื่อง สุภาพอ่อน โยน นุ่มนวล</p> </div>  |
| 6.   |   <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; margin-left: 10px;"> <p style="text-align: center;">เส้นโค้งแบบก้นหอย ให้ความรู้สึกเคลื่อนไหว<br/>คลี่คลาย หรือเติบโตในทิศทางที่หมุนวน ถ้ามองเข้าไปจะ<br/>เห็นพลังความเคลื่อนไหวที่ไม่สิ้นสุด</p> </div> |
| 7.   |   <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; margin-left: 10px;"> <p style="text-align: center;">เส้นโค้งวงแคบ ให้ความรู้สึกถึงพลังความเคลื่อนไหว<br/>ที่รุนแรง การเปลี่ยนทิศทางที่รวดเร็ว ไม่หยุดนิ่ง</p> </div>                                     |
| 8.   |   <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; margin-left: 10px;"> <p style="text-align: center;">เส้นประ ให้ความรู้สึกที่ไม่ต่อเนื่อง ขาด หาย<br/>ไม่ชัดเจน ทำให้เกิดความเครียด</p> </div>  |



**แบบทดสอบหลังเรียน**  
**หน่วยที่ 1 เรื่อง หลักการจัดองค์ประกอบศิลป์**

คำสั่ง จงทำเครื่องหมาย ( X ) ทับข้อที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

1. ข้อใดคือความหมายขององค์ประกอบศิลป์
  - ก. สิ่งที่ศิลปินและนักออกแบบใช้เป็นสื่อในการแสดงออกและสร้างความคิดโดยนำมาจัดเข้าด้วยกันและเกิดรูปร่างอันเด่นชัดความเป็นปัจจุบัน
  - ข. ความพอดี ลงตัว อันเป็นรากฐานเนื้อหาของศิลปะ อีกทั้งยังเป็นเครื่องมือที่สำคัญทางศิลปะให้ผู้สร้างสรรค์ได้สื่อสารความคิดของตนเองไปสู่บุคคลอื่น
  - ค. สิ่งที่มีมนุษย์ใช้เป็นสื่อในการแสดงออกอย่างสร้างสรรค์ โดยนำส่วนประกอบของศิลปะมาจัดวางรวมกันอย่างสอดคล้องกลมกลืนและมีความหมายเกิดรูปร่างหรือรูปแบบต่างๆอันเด่นชัด
  - ง. ถูกทุกข้อ
2. ข้อใดกล่าวถึงความสำคัญขององค์ประกอบศิลป์ได้ถูกต้อง
  - ก. ในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะในสาขาต่างๆ ผู้สร้างสรรค์นั้นต้องมีความรู้เบื้องต้นด้านศิลปะมาก่อน และศึกษาถึงหลักการองค์ประกอบพื้นฐาน
  - ข. การสร้างสรรค์ผลงานศิลปะได้ดั่งนั้น ผู้สร้างสรรค์จะต้องทำความเข้าใจกับองค์ประกอบศิลป์พื้นฐานเสียก่อนไม่เช่นนั้นแล้วผลงานที่ออกมาจะไม่สมบูรณ์
  - ค. การจัดองค์ประกอบและการใช้สี เป็นหลักการที่สำคัญในการสร้างสรรค์ให้งานศิลปะเกิดความงาม
  - ง. ถูกทุกข้อ
3. ข้อใดเป็นองค์ประกอบพื้นฐานด้านนามธรรมของศิลปะ
  - ก. เรื่องราวและผลสรุป
  - ข. เนื้อหาและเรื่องราว
  - ค. เรื่องราวและการดำเนินเรื่อง
  - ง. เนื้อหาและการจัดแต่ง
4. ข้อใดไม่ใช่ส่วนประกอบขององค์ประกอบศิลป์
  - ก. เอกภาพ
  - ข. สี
  - ค. เส้น
  - ง. รูปร่างและรูปทรง
5. ข้อใดคือข้อคำนึงในการจัดองค์ประกอบของศิลปะ
  - ก. สัดส่วน
  - ข. ความสมดุล
  - ค. จังหวะลีลา
  - ง. ถูกทุกข้อ

## 6. ดุลยภาพตรงกับข้อใด

- ก. ความเท่ากัน เสมอกัน มีน้ำหนัก หรือความกลมกลืนพอเหมาะพอดี
- ข. ต้องมีความกลมกลืนด้านเรื่องราวที่สอดคล้องกัน
- ค. วัตถุ 2 ด้าน ต้องมีเท่ากันเท่านั้น
- ง. ถูกทุกข้อ

## 7. ความกลมกลืนตรงกับข้อใด

- ก. Contrast
- ข. Harmony
- ค. Dominance
- ง. Balance

## 8. ความสมดุลตรงกับข้อใด

- ก. Harmony
- ข. Contrast
- ค. Balance
- ง. Dominance

## 9. จุดเด่นตรงกับข้อใด

- ก. Harmony
- ข. Contrast
- ค. Balance
- ง. Dominance

## 10. ลักษณะโดดเด่นของเอกภาพคืออะไร

- ก. ความเด่นชัด
  - ข. สร้างจุดสนใจ
  - ค. ปราบกฏชัด
  - ง. ความเป็นหนึ่งเดียว
-



## เฉลยแบบทดสอบหลังเรียน

| ข้อที่ | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 |
|--------|---|---|---|---|---|---|---|---|---|----|
| เฉลย   | ง | ง | ข | ก | ง | ก | ข | ค | ง | ง  |

**ใบประเมินผลปฏิบัติงานด้านคุณธรรม จริยธรรม ใบงานที่ 1.1**  
**เรื่อง หลักการจัดองค์ประกอบศิลป์**

| ที่                      | หัวข้อการประเมิน         | ดีมาก                            | ดี | พอใช้ | ปรับปรุง |
|--------------------------|--------------------------|----------------------------------|----|-------|----------|
| 1                        | การตรงต่อเวลา            |                                  |    |       |          |
| 2                        | มีส่วนร่วมในการทำงาน     |                                  |    |       |          |
| 3                        | ความพร้อมในการทำงาน      |                                  |    |       |          |
| 4                        | ทัศนคติในการทำงาน        |                                  |    |       |          |
|                          | 4.1 ความรับผิดชอบ        |                                  |    |       |          |
|                          | 4.2 การจัดเก็บเครื่องมือ |                                  |    |       |          |
|                          | 4.3 การทำความสะอาด       |                                  |    |       |          |
| <b>รวมคะแนน</b>          |                          |                                  |    |       |          |
| <b>รวมคะแนนทั้งหมด</b>   |                          |                                  |    |       |          |
| <b>หลักเกณฑ์ให้คะแนน</b> | ดีมาก                    | ได้                              | 10 | คะแนน |          |
|                          | ดี                       | ได้                              | 7  | คะแนน |          |
|                          | พอใช้                    | ได้                              | 5  | คะแนน |          |
|                          | ปรับปรุง                 | ได้                              | 3  | คะแนน |          |
|                          | ไม่มีงานส่ง              | ได้                              | 0  | คะแนน |          |
|                          |                          | ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน<br>(.....) |    |       |          |

**ใบประเมินผลปฏิบัติงานด้านคุณธรรม จริยธรรม ใบงานที่ 1.2**  
**เรื่อง หลักการจัดองค์ประกอบศิลป์**

| ที่                      | หัวข้อการประเมิน         | ดีมาก                            | ดี | พอใช้ | ปรับปรุง |
|--------------------------|--------------------------|----------------------------------|----|-------|----------|
| 1                        | การตรงต่อเวลา            |                                  |    |       |          |
| 2                        | มีส่วนร่วมในการทำงาน     |                                  |    |       |          |
| 3                        | ความพร้อมในการทำงาน      |                                  |    |       |          |
| 4                        | ทัศนคติในการทำงาน        |                                  |    |       |          |
|                          | 4.1 ความรับผิดชอบ        |                                  |    |       |          |
|                          | 4.2 การจัดเก็บเครื่องมือ |                                  |    |       |          |
|                          | 4.3 การทำความสะอาด       |                                  |    |       |          |
| <b>รวมคะแนน</b>          |                          |                                  |    |       |          |
| <b>รวมคะแนนทั้งหมด</b>   |                          |                                  |    |       |          |
| <b>หลักเกณฑ์ให้คะแนน</b> | ดีมาก                    | ได้                              | 10 | คะแนน |          |
|                          | ดี                       | ได้                              | 7  | คะแนน |          |
|                          | พอใช้                    | ได้                              | 5  | คะแนน |          |
|                          | ปรับปรุง                 | ได้                              | 3  | คะแนน |          |
|                          | ไม่มีงานส่ง              | ได้                              | 0  | คะแนน |          |
|                          |                          | ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน<br>(.....) |    |       |          |

## แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้รายบุคคล

คำชี้แจง ให้ทำเครื่องหมาย ✓ และ หากนักเรียนมีพฤติกรรมนั้น ลงในช่องรายการ

| ที่ | ชื่อ-นามสกุล | พฤติกรรม |   |   |   |                   |   |   |   |                    |   |   |   |              |   |   |   |                   |   |   |   | รวม |
|-----|--------------|----------|---|---|---|-------------------|---|---|---|--------------------|---|---|---|--------------|---|---|---|-------------------|---|---|---|-----|
|     |              | มีวินัย  |   |   |   | ความ<br>รับผิดชอบ |   |   |   | มนุษย์<br>สัมพันธ์ |   |   |   | ความ<br>อดทน |   |   |   | รอบคอบ<br>ปลอดภัย |   |   |   |     |
|     |              | 4        | 3 | 2 | 1 | 4                 | 3 | 2 | 1 | 4                  | 3 | 2 | 1 | 4            | 3 | 2 | 1 | 4                 | 3 | 2 | 1 |     |
| 1   |              |          |   |   |   |                   |   |   |   |                    |   |   |   |              |   |   |   |                   |   |   |   |     |
| 2   |              |          |   |   |   |                   |   |   |   |                    |   |   |   |              |   |   |   |                   |   |   |   |     |
| 3   |              |          |   |   |   |                   |   |   |   |                    |   |   |   |              |   |   |   |                   |   |   |   |     |
| 4   |              |          |   |   |   |                   |   |   |   |                    |   |   |   |              |   |   |   |                   |   |   |   |     |
| 5   |              |          |   |   |   |                   |   |   |   |                    |   |   |   |              |   |   |   |                   |   |   |   |     |
| 6   |              |          |   |   |   |                   |   |   |   |                    |   |   |   |              |   |   |   |                   |   |   |   |     |
| 7   |              |          |   |   |   |                   |   |   |   |                    |   |   |   |              |   |   |   |                   |   |   |   |     |
| 8   |              |          |   |   |   |                   |   |   |   |                    |   |   |   |              |   |   |   |                   |   |   |   |     |
| 9   |              |          |   |   |   |                   |   |   |   |                    |   |   |   |              |   |   |   |                   |   |   |   |     |
| 10  |              |          |   |   |   |                   |   |   |   |                    |   |   |   |              |   |   |   |                   |   |   |   |     |
| 11  |              |          |   |   |   |                   |   |   |   |                    |   |   |   |              |   |   |   |                   |   |   |   |     |
| 12  |              |          |   |   |   |                   |   |   |   |                    |   |   |   |              |   |   |   |                   |   |   |   |     |
| 13  |              |          |   |   |   |                   |   |   |   |                    |   |   |   |              |   |   |   |                   |   |   |   |     |
| 14  |              |          |   |   |   |                   |   |   |   |                    |   |   |   |              |   |   |   |                   |   |   |   |     |
| 15  |              |          |   |   |   |                   |   |   |   |                    |   |   |   |              |   |   |   |                   |   |   |   |     |
| 16  |              |          |   |   |   |                   |   |   |   |                    |   |   |   |              |   |   |   |                   |   |   |   |     |
| 17  |              |          |   |   |   |                   |   |   |   |                    |   |   |   |              |   |   |   |                   |   |   |   |     |
| 18  |              |          |   |   |   |                   |   |   |   |                    |   |   |   |              |   |   |   |                   |   |   |   |     |
| 19  |              |          |   |   |   |                   |   |   |   |                    |   |   |   |              |   |   |   |                   |   |   |   |     |
| 20  |              |          |   |   |   |                   |   |   |   |                    |   |   |   |              |   |   |   |                   |   |   |   |     |

เกณฑ์การวัดผล ให้คะแนนระดับคุณภาพของแต่ละพฤติกรรมดังนี้

- ดีมาก = 4 สนใจฟัง ไม่หลับ ไม่พูดคุยในชั้น มีคำถาม ตอบคำถามถูก ทำงานส่งตามเวลา
- ดี = 3 พฤติกรรมการแสดงออกอยู่ในเกณฑ์ประมาณ 70%
- ปานกลาง = 2 พฤติกรรมการแสดงออกอยู่ในเกณฑ์ประมาณ 50%
- ปรับปรุง = 1 เข้าชั้นเรียน แต่การแสดงออกน้อยมาก ส่งงานไม่ครบ ส่งงานไม่ตรงเวลา

ลงชื่อ .....ผู้สังเกต

(.....)

...../...../.....

### บรรณานุกรม

- กุลนิดา เหลือบจำเริญ. **องค์ประกอบศิลป์ (COMPOSITION ART)**. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์  
สกายบุ๊กส์, บจก. , 2550.
- ฉัตรชัย อรรถปัทม์. **องค์ประกอบศิลป์**. กรุงเทพฯ : บริษัทวิทย์พัฒน์ จำกัด. 2551.
- ชลูด นิ่มเสมอ. **องค์ประกอบศิลปะ**. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช , 2531.
- ศ.เกียรติคุณ ชลูด นิ่มเสมอ. **องค์ประกอบของศิลปะ:Composition of Art**. กรุงเทพมหานคร :  
โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด , 2544.
- สมภาพ จงจิตต์โพธา . **องค์ประกอบศิลป์** . กรุงเทพฯ: วาดศิลป์, 2554.